

Aşırı düşük savunmada her ne kadar %0,948 sözleşme damga vergisi, %0,569 ihale kararına ait damga vergisi ve %0,05 KİK payı olmak üzere yasal hadler gözetilmeden hesaplanan sözleşme giderleri nedeniyle firmanın aşırı düşük teklif açıklamasının reddedilmesi ve ihalenin kendi firmaları uhdesinde bırakılması yönünde talepte bulunulmuş ise de, ihaleyi yapan idarece bahsi geçen sözleşme giderlerinin açıklanması istenilen önemli teklif bileşeni olarak belirlenmediği, hâliyle

**fırmaca söz konusu malıyet
bileşenının aşırı düşük
teklif açıklaması kapsamında
açıklamasının zorunlu
olmadığı, dolayısıyla davacı
tarafından ileri sürülen ve
dava konusu Kurul kararında
8. başlık altında incelenen
iddialar bakımından firmanın
aşırı düşük teklif
açıklamasında hukuka
aykırılık bulunmadığı
hk(Danıştay K)**

**Danıştay 13. Daire Başkanlığı
2021/3084 K.**

2021/3597 E. ,

.

“İçtihat Metni”

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2021/3597

Karar No:2021/3084

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Kurumu

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN_KONUSU : ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nce (İZSU) 28/01/2021 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen 2020/696236 ihale kayıt numaralı "Yarımada Bölgesi Teknik Şube Müdürlüğü Sorumluluk Alanında Atık Su Terfi İstasyonlarının Temizlenmesi, Atıksu ve/veya Yağmursuyu Şebeke Hatlarının Temizliği ve Görüntülenmesi İşi" ihalesine ilişkin olarak davacı tarafından yapılan itirazın şikâyet başvurusunun reddine dair 28/04/2021 tarih ve 2021/UH.II-884 sayılı Kamu İhale Kurulu (Kurul) kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce verilen kararda; davacı tarafından itirazın şikâyet başvurusunda ileri sürülen 1. iddia yönünden yapılan değerlendirmede, aşırı düşük teklif açıklaması istenilen dava dışı ... firmasınca, aşırı düşük teklif sorgulama yazısı ile talep edilen hususlara ilişkin açıklamanın sunulduğu, aşırı düşük teklif sorgu yazısında sunulması zorunlu belgenin aranmaması ve amortisman tespit tutanağının YMM ya da SMMM tarafından onaylanması gerektiği yönünde düzenlemenin bulunmaması nedeniyle adı geçen firma açısından bu koşulun aranmayacağı, yine söz konusu firma tarafından amortisman maliyetinin iddia edildiği gibi bir yıl değil iki yıl üzerinden hesaplandığı, ayrıca her ne kadar davacı tarafından amortisman açıklamasına konu edilen araçların model yılı, motor gücü ve taşıma kapasitesi bakımından istenilen

kriterleri sağlamadığı ileri sürülmüş ise de, ihale üzerinde bırakılan firmadan aşırı düşük teklif sorgu yazısında, bu konularda herhangi bir açıklama talep edilmediği, araç model yılı ve taşıma kapasitesi kriterlerinin ihaleye ilişkin hiçbir dokümanda bahsinin geçmediği, Teknik Şartname’de kombine kanal temizleme aracı ile terfi merkezi temizliği için kombine kanal temizleme aracı için motor gücü kriteri bakımından düzenleme yapılmış ise de, buna ilişkin herhangi bir belge sunma zorunluluğunun öngörülmediği, demirbaş defterine kayıtlı araç bilgileri ile yapılan açıklamanın yeterli olduğu, davacı tarafından ileri sürülen ve dava konusu Kurul kararında 1. başlık altında incelenen iddialar bakımından ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasında hukuka aykırılık bulunmadığı, 2. iddia yönünden yapılan değerlendirmede, ... firmasınca, 22/02/2021 tarihli ... Filo Otomotiv İnşaat Sanayi Ticaret Limited Şirketi’nden (...) alınmış fiyat teklifinin sunulduğu, söz konusu belgenin 2021 model ... marka vidanjörün kiralama fiyat teklifini içerdiği, fiyat teklifinin meslek mensubu SMMM tarafından imzalanıp kaşelendiği, üzerinde mevzuatta belirtilen meslek mensubu beyanının yer aldığı, Teknik Şartname’de istenilen araç türlerine yönelik açıklama yapıldığı, açıklanması istenilen diğer maliyet bileşenlerinin fiyat teklifine konu edilen araç üzerinden hesaplandığı, söz konusu aracın kiralama süresinin işin süresini kapsadığı, yedek parça, bakım onarım, akaryakıt gibi bazı maliyet bileşenlerinin kiralama maliyetinin içerisine dahil edilmediği, söz konusu fiyat teklifinin o alanda faaliyet gösteren kişilerden alındığı, fiyat teklifi tarihinin satış tutarı tespit tutanağı tarihi ile aynı olduğu, ayrıca ihale dokümanında ve aşırı düşük teklif sorgulaması yazısında vidanjörün üst ekipmanına yönelik ayrık herhangi bir düzenleme olmadığından, isteklinin bu açıdan ayrıca maliyet açıklamasında bulunması zorunluluğunun bulunmadığı, dolayısıyla davacı tarafından ileri sürülen ve dava konusu Kurul kararında 2. başlık altında incelenen iddialar bakımından ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasında hukuka aykırılık bulunmadığı,

3. iddia yönünden yapılan değerlendirmede, ... firmasınca, 22/02/2021 tarihli ... firmasından alınmış fiyat teklifinin sunulduğu, söz konusu belgenin 2021 model ... marka vidanjörün kiralama ve periyodik bakım bedeli ile kombine kanal temizleme kamyonu, kanal görüntüleme aracı ve su tankeri periyodik bakım bedelini içerdiği, fiyat teklifinde araçların marka, model ve model yılı belirtilmek üzere "aylık" kiralama ve periyodik bakım birim tutarına yer verildiği ve aylık birim tutarın ihale konusu işin süresi ile çarpılmasıyla toplam periyodik bakım maliyetinin hesaplandığı, söz konusu fiyat teklifinin meslek mensubu SMMM tarafından kaşelenip imzalandığı ve üzerinde meslek mensubu beyanının yer aldığı, belirtilen araçların, isteklinin kendi malı olduğu belirtilen ve demirbaş defterinde yer alan araçlarla uyumlu olduğu, ihale dokümanı incelendiğinde, ihale konusu işte çalıştırılacak araçların günlük kaç saat çalışacakları ya da günde kaç kilometre mesafe kat edecekleri, araçların periyodik bakım aralığının nasıl belirlenmesi gerektiğine ilişkin herhangi bir düzenlemenin yer almadığı, ... firmasının, araç bakım ve onarımı konusunda faaliyet gösterdiği, aşırı düşük teklif sorgu yazısında araç periyodik bakım giderinin açıklanması istenilen teklif bileşenlerden biri olduğu, ancak araçların periyodik bakım maliyeti kapsamında yağ, hava filtresi, yağ filtresi ve periyodik bakım işçiliği giderlerine ilişkin açıklama yapılması gerektiğine ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı, söz konusu giderlerin ayrı ayrı açıklaması gerektiği yönünde ... firmasından bir talepte bulunulmadığı, hâliyle anılan firmanın sadece araç periyodik bakım giderlerini açıklamasının yeterli olduğu, dolayısıyla davacı tarafından ileri sürülen ve dava konusu Kurul kararında 3. başlık altında incelenen iddialar bakımından ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasında hukuka aykırılık bulunmadığı,

4. iddia yönünden yapılan değerlendirmede, ... firmasınca, aşırı düşük teklif açıklamasında yakıt tüketim miktarını tevsik etmek üzere, ... Otomotiv Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nden (Diyarbakır Otomotiv) alınan "Yakıt Tüketim Raporu" başlıklı

belgenin sunulduğu, anılan belgenin incelenmesinden, ... firması tarafından belirtilen mesafeler ile yakıt sarfiyatı dikkate alınmak suretiyle yapılan hesaplamaların kabul edilebilir nitelikte olduğu, döküm sahalarına gidiş geliş için harcanacak akaryakıt tüketimlerinin dikkate alınmasına ilişkin olarak, ihale dokümanında buna ilişkin bir bilgiye yer verilmediği, bu nedenle söz konusu giderlerin akaryakıt giderleri için öngörülen bedele ve dolayısıyla teklif fiyatına dâhil olduğu şeklinde anlaşılması gerektiği, dolayısıyla davacı tarafından ileri sürülen ve dava konusu Kurul kararında 4. başlık altında incelenen iddialar bakımından ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasında hukuka aykırılık bulunmadığı,

5. iddia yönünden yapılan değerlendirmede, ... firmasınca aşırı düşük teklif açıklamasında, ihale konusu işte çalıştırılacak 11 personel için 2021 yılında 9 aylık süre için yürürlükte olan aylık asgari ücretin altında ücret öngörülmediği, ihale konusu işin 2022 yılında devam edileceği dikkate alınarak yine 9 aylık süre için 2021 yılında yürürlükte olan aylık asgari ücretin %10 fazlası oranında hesaplama yapıldığı, hesaplamaların işin süresinin tamamını kapsadığı, aşırı düşük teklif sorgulamasında personel maliyeti kapsamında personelin kıyafet, yemek, yol ve koruyucu ekipman ve personel araç gereçleri giderlerinin ayrı ayrı açıklaması gerektiği yönünde bir talepte bulunulmadığı, hâliyle ... firmasınca sadece personel maliyetinin açıklanmasının yeterli olduğu, kaldı ki anılan firma tarafından söz konusu personel için yemek ve yol giderlerinin de açıklandığı, dolayısıyla davacı tarafından ileri sürülen ve dava konusu Kurul kararında 5. başlık altında incelenen iddialar bakımından ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasında hukuka aykırılık bulunmadığı,

6. iddia yönünden yapılan değerlendirmede, ... firmasınca, 22/02/2021 tarihli ... firmasından alınmış fiyat teklifinin sunulduğu, söz konusu belgede 2021 model ... marka vidanjörün kiralama ve periyodik bakım bedeli ile kombine kanal temizleme kamyonu, kanal görüntüleme aracı ve su tankeri periyodik bakım bedelinin yer aldığı, teklifin ekinde satış tutarı tespit tutanağının sunulduğu, bahse konu tutanağın son geçici vergi

beyanname döneminin 2020 yılı 4. dönemi olduğu, satış tutarı tespit tutanağı ekinde imza sirküleri ve ekinde beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubuna ait faaliyet belgesinin sunulduğu, idarece aşırı düşük teklif açıklama isteme yazısında, imza sirkülerinin aslının veya noter onaylı örneğinin sunulacağına ilişkin bir ifadeye yer verilmemiş olması nedeniyle fiyat teklifini veren mükellefe ait imza sirkülerinin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 31. maddesine uygun olarak sunulma zorunluluğunun bulunmadığı, bahse konu tutanakta fatura bilgileri tablosunun yer aldığı ve fatura bilgileri tablosunda yer alan tutar ve miktarlarda aritmetik hata olmadığı, fiyat teklifi ile fatura bilgileri tablosunda yer alan miktar ve fiyatların uyumlu olduğu, fiyat teklifindeki birim fiyatların, satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının %80'inin altında olmadığı, dolayısıyla davacı tarafından ileri sürülen ve dava konusu Kurul kararında 6. başlık altında incelenen iddialar bakımından ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasında hukuka aykırılık bulunmadığı, 7. iddia yönünden yapılan değerlendirmede, ... firmasınca, vidanjör için ... Sigorta Anonim Şirketi'nden alınmış genişletilmiş kasko poliçesi ve karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesinin, kanal görüntüleme aracı için ... Sigorta Anonim Şirketi'nden alınmış karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesinin, ... Sigorta Anonim Şirketi'nden alınmış genişletilmiş kasko poliçesinin, su tankeri için ... Sigorta Anonim Şirketi'nden alınmış karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesinin, ... Sigorta Anonim Şirketi'nden alınmış genişletilmiş kasko poliçesinin, kanal temizleme aracı için ... Anonim Türk Sigorta Şirketi'nden alınmış genişletilmiş kasko poliçesinin, ... Sigorta Anonim Şirketi'nden alınmış karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesinin, kanal temizleme aracı için ... Anonim Türk Sigorta Şirketi'nden alınmış genişletilmiş kasko poliçesinin, ... Sigorta Anonim Şirketi'nden karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesinin

sunulduğu, söz konusu belgelerde marka, cins, model, plakaları ve sayıları beliritilen araçların demirbaş defteri ve kiralama fiyat teklifinde yer alan araçlarla uyumlu olduğu, sigorta maliyeti hesaplamalarında 2021 yılı için 1 yıllık sigorta giderinin (karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası ve kasko) hesaplandığı, ihale konusu iş 2022 yılında da devam edeceği için Kamu İhale Genel Tebliğı'nin 79.3.6. maddesi uyarınca ihale tarihinden önce son yayımlanan yurtiçi üretici fiyatları endeksinde yer alan on iki aylık ortalamalara göre değışim oranı olan %12,18'lik artış oranı dikkate alınarak her bir araç için ayrı ayrı olmak üzere toplam sigorta maliyeti hesaplamasının yapıldığı, 17/02/2021 tarihli aşırı düşük teklif sorgulama yazısında, araç sigorta giderinin (zorunlu trafik, kasko) açıklanması istenilen önemli teklif bileşeni olarak belirtildiğı ve yalnızca kasko ve karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası yönünden açıklama talep edildiğı, ayrıca söz konusu sigorta poliçelerinin ilgili sigorta şirketinin genel müdürlüğünce onaylı olması nedeniyle sigorta şirketinin genel müdürlüğünden veya bölge müdürlüğünden alınan teyit yazısının ve söz konusu poliçelerin ekinde maliyet/satış tutarı tespit tutanaklarının sunulmasının gerekmediğı ve araçların sigorta maliyetine yönelik açıklamaların ihale konusu işin süresini kapsadığı, dolayısıyla davacı tarafından ileri sürülen ve dava konusu Kurul kararında 7. başlık altında incelenen iddialar bakımından ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasında hukuka aykırılık bulunmadığı,

8. iddia yönünden yapılan değerlendirmede, davacı tarafından her ne kadar %0,948 sözleşme damga vergisi, %0,569 ihale kararına ait damga vergisi ve %0,05 KİK payı olmak üzere yasal hadler gözetilmeden hesaplanan sözleşme giderleri nedeniyle ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasının reddedilmesi ve ihalenin kendi firmaları uhdesinde bırakılması yönünde talepte bulunulmuş ise de, ihaleyi yapan idarece bahsi geçen sözleşme giderlerinin açıklanması istenilen önemli teklif bileşeni olarak belirlenmediğı, hâliyle ... firmasınca söz konusu maliyet bileşeninin aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında

açıklamasının zorunlu olmadığı, dolayısıyla davacı tarafından ileri sürülen ve dava konusu Kurul kararında 8. başlık altında incelenen iddialar bakımından ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle dava konusu işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, dava konusu Kurul kararında incelenerek reddedilen iddiaların tümü yönünden dava dilekçesinde iddialarda bulunulmamasına rağmen, İdare Mahkemesi'nce tüm iddialar yönünden inceleme yapılmak suretiyle karar verilmesinde hukukî isabet bulunmadığı, ... firmasınca, dava konusu ihalenin temel girdisi olan araçların amortismanlarına yönelik aşırı düşük teklif açıklamasının ihale dokümanına aykırı olduğu, Teknik Şartname'nin 6. ve 7. maddelerinde, kombine kanal temizleme aracının motor gücünün en az 400 beygir gücünde, terfi merkezi temizliği için kombine kanal temizleme aracının motor gücünün en az 460 beygir gücünde olması gerektiğinin düzenlendiği, ... firmasınca açıklama yapılan araçların motor güçlerinin bu değerlerden düşük olduğu, Mahkemece, söz konusu durumun tespit edildiği, ancak bu araçların motor gücüne ilişkin herhangi bir belge sunma zorunluluğu bulunmadığından bahisle, bu iddia yönünden davanın reddine karar verildiği, araç maliyetlerini açıklayan bir isteklinin, o ihalenin teknik şartnamesinde belirtilen farklı bir araca ilişkin açıklama yapmasına hukuken imkan bulunmadığı, 460 beygir gücünde olması gereken bir araçla, 228 beygir gücündeki bir aracın maliyetlerinin birbirinden önemli ölçüde farklı olduğu, isteklilerce, ihalede yapılacak amortisman hesaplamalarında Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde yer alan düzenlemelerin dikkate alınması gerektiği, 5 yıllık amortisman süresi dolan ve 2016 yılından önce edinilen araçlar için edinme tarihindeki tutarın güncellenmesi gerektiği, dava konusu Kurul kararında bu yönde bir inceleme yapılmadığı, sadece bütün araçların 2019 ve 2020 yılında edinildiğinin belirtildiği, vidanjörün temel unsurunun

üstündeki ekipman olduğu, bu ekipman olmadan söz konusu aracın kamyon niteliğinde olduğu, Kurul kararında, ihale dokümanında ve aşırı düşük teklif sorgulaması yazısında vidanjörün üst ekipmanı bulunması gerektiği yönünde bir düzenleme olmadığından bahisle tesis edilen işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı, gerek dava dilekçesinde gerekse ek beyan dilekçesinde ileri sürülen iddiaların somut biçimde gerekçelendirilmesine rağmen, İdare Mahkemesi'nce eksik inceleme ve değerlendirme suretiyle karar verildiği, Teknik Şartname'nin 11.11. maddesinde, atık su ve/veya yağmur suyu hatlarının temizlenmesi neticesinde özel temizlik aracının atık su haznesinde biriken hiçbir suretle yol ve kaldırımlara dökülmeyeceği, vakit geçirmeksizin İzmir Çiğli Atıksu Arıtma Tesisinde gösterilen döküm sahalarına nakledileceğinin düzenlendiği, aynı kuralın Teknik Şartname'nin 12.2. maddesinde de yer aldığı, hizmetin yürütüldüğü Urla, Seferihisar ve Menderes ilçelerinde toplanan katı atıkların her gün anılan arıtma tesisine götürülmesi gerektiği, 3 ilçeden bu arıtma tesisine katledilecek toplam yolun 189.5 km olduğu, döküm sahasına nakil bedelinin teklif maliyete dahil edilmesi gerektiği, bu kapsamda söz konusu nakil için akaryakıt maliyetlerinin de açıklanması gerektiği hâlde ... firmasınca bu konuda açıklama yapılmadığı, İdare Mahkemesi'nce bu iddia hakkında inceleme yapılmaksızın karar verildiği ileri sürülmüştür.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI: Davalı idare tarafından, ... firmasının aşırı düşük teklif açıklamasının, davacının iddiaları çerçevesinde incelendiğinde hukuka uygun olduğu, söz konusu iddiaların yerinde olmadığı, Mahkeme kararının usul ve yasaya uygun olduğu savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ... DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin

açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin gereği görüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME :

Davacı tarafından, itirazen şikâyet başvurusunun reddine ilişkin dava konusu Kurul kararının, dava dilekçesinde belirtilen iddialar yönünden iptali istemiyle açılan davada, İdare Mahkemesi'nce, dava konusu Kurul kararında 8 başlık altında incelenen tüm iddialar yönünden yapılan inceleme neticesinde davanın reddine karar verilmiş olup, davacı tarafından temyiz dilekçesinde tüm iddialar yönünden temyiz isteminde bulunmadığı anlaşıldığından, temyiz incelemesi yalnızca Kurul kararının Mahkeme kararında hukukî değerlendirmesi yapılan ve davacı tarafından temyiz edilen kısmı ile sınırlı olarak yapılmıştır.

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin reddine,
2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddi yolundaki İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı temyize konu kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından anılan Mahkeme kararının ONANMASINA,
3. Temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına,
4. Posta giderleri avansından artan tutarın davacıya iadesine,
5. Kullanılmayan ...-TL yürütmeyi durdurma harcı ile fazla yatırıldığı anlaşılan ...-TL harcın istemi hâlinde davacıya

iadesine,

6. Dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine,

7. 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak (karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere), 30/09/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.